

PRZEGLĄD CERAMICZNY

WYCHODZI 10. i 25. KAŻDEGO MIESIĄCA.

Redaktor: Inżynier *Karol Rolle.*

PRZEDPŁATA ROCZNA:
10 kor., 5 rsr., 10 mk., 12 fr.
Prenumeraty mniejszej jak roczna
nie przyjmuje się.
Z. SZYB POJEDYNCZY 50 H.

ADRES ADMINISTRACYI I REDAKCYI:
PODGÓRZE, św. FLORYANA 5.

CENA OGŁOSZEŃ WYNOŚI:
Za cm² 6 hal. Cała strona
20 k., 1/2 str. 12 k., 1/4 str.
7 k., 1/8 str. 4 k., przy 6-kro-
tnem powtórzeniu 10%, 12-
krotn. 16%, 18-krotn. 20%,
24-krotnem 25% opustu.

Prenumeratę na Królestwo i Cesarstwo przyjmuje: E. Wende i Sp. Warszawa Krak. Przedm. 9,
i Administracya Gazety handlowo-rzemieśniczej w Warszawie Aleja Szucha Nr. 19.

F. LORD

Biuro techniczne Kraków, ul. Floryańska L. 55.

SKŁAD

maszyn i wszelkich przyborów dla wszy-
stkich zakładów przemysłowych i gospo-
darczych, jako to: cegielń, tartaków, mły-
nów, gorzelń i browarów.

Jeneralne zastępstwo firmy „KÖRTING“
w Wiedniu na motory na gaz ssany.

Motory parowe i benzynowe. — Smary, oli-
wy oryginalne rosyjskie, pasy do maszyn,
plyty i sznury gumowe, szlauchy gumowe
i parciane, rury i wentyle parowe i wodne,
gaza jedwabna oryginalna szwajcarska, ka-
mien i walce młyńskie, piły i cyrkułarki
angielskie, toczki szmirglowe, papier szybro-
wy, drut do ceglarek i wiele innych artykułów.

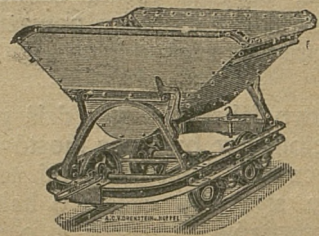
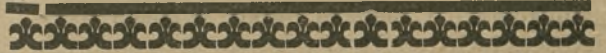
Instalacya światła elektrycznego i przeniesienia siły.
Skład wszelkich artykułów elektrotechnicznych.

Elektromotory, wentylatory, świeczniki i lampy stołowe.

Lampy łukowe.

Lampki żarowe; Lampki Nernsta, Tan-
tala i Wolframa.

Ceny fabryczne. Kosztorysy bezpłatnie.

Orenstein i Koppel

Lwów, Pasaż Mikolascha.

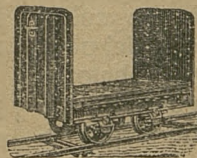
Fabryki

Kolei wązkotorowych i lokomotyw

Praga — Wiedeń — Budapeszt
urządzą i dostarczają:

kolejki przenośne i stałe.

Wagoniki do transportu gliny, cegieł i dachówek
mokrych i suchych.

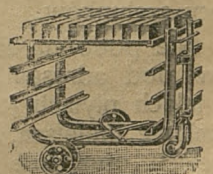
Wynajmują:

Kompletne kolejki na pewien
okres czasu.

Katalogi, kosztorysy etc.
bezpłatnie.

Używane materiały zawsze
na składzie.

Splata amortyzacyjna.

Treść N-ru 16: Z postępów żelazo-betonu. — Wynalazki urzędników. — Materyały do słownictwa technicznego. — Ruch budowlany. — Kronika. — Nadesłane cenniki. — Ogłoszenia.

Alfred Bornstein.

Z postępów żelazobetonu.

Kiedy w roku 1855 wystawił *Malot* w Paryżu na widok publiczny czółno z uzbrojonego betonu a *Józef Monier* w roku 1868 wynalazek ten zastosował do robót budowlanych, brakowało nowym jego konstrukcyom podstaw rachunkowych i zaufania ogółu; w latach dziewięćdziesiątych i później zdobyto je jednak tak wszechwładnie, że dziś niema żadnej gałęzi inżynierskiej sztuki, w którejby poważne przykłady nie ilustrowały znakomitych zalet nowego materyału.

Budownictwo fabryczne stoi dziś pod znakiem żelazobetonu, w budowie mostów konkuruje on skutecznie z konstrukcyami żelaznemi, w kolejnictwie słyszymy często o halach nad remizami parowozów, ostatnio i o progach z uzbrojonego betonu. Piloty i kominy, zbiorniki i filtry stanowią poważne pole pracy dla przedsiębiorstw żelazno-betonowych, które jedynie w domach mieszkalnych nie zdołały jeszcze wyrugować przestarzałych, ale tanich konstrukcyi z drzewa.

Usilnem staraniem wszystkich fachowców jest rozpowszechnić stropy żelazno-betonowe w domach mieszkalnych, a dzieje się to coraz częściej dzięki nowym a wpływowym zaletom tego materyału, jakoto: tanioci i szybkości wykonania.

Kiedy dawniej szukano przedewszystkiem nowych siatek, sztab, czy drutów o wysokiej zczepności, wykonują dzisiaj coraz częściej poza miejscem budowy dźwigary z żelazobetonu, układane obok siebie bez żadnego rusztowania, albo też starają się zredukować koszt rusztowań i usunąć przedewszystkiem drogę podparcia szalunków.

Nie podobna zaprzeczyć stanowczo zarzutowi pod adresem konstrukcyi belkowych, że w takich płytach jest wytrzymałość betonu na ciśnienie mniejsza, niż w płytach ubijanych na miejscu, ponieważ w stropach pełnych beton da się silnie ubijać, w belkowanych zaś — przy gęstej siatce wkładek i misternej budowie mo-

deli — tylko odlewać i w tym właśnie kierunku łączą się z poważnemi ulepszeniami nazwiska *Birknera i Lawanchnya*.

Często unika się przy stropach masywnych dźwigarów żebrowych z betonu a używa zwyczajnych walcowych lub nitowanych dźwigarów żelaznych i wtedyto wykonanie szalunków jest stanowczo tańsze, nie stawia się bowiem słupów, ale podciera deski łatami, spinanemi odpowiednio za pomocą klamer. Chwytnik *Stiepera* lub *Peschkego* w kształcie obcęgow zczepia się z górnym flanszem dźwigara, chwytnik *Wegmana* lub *Michaelisa* z dolnym zapomocą ruchomych klinów, zaś klamra *Spaniola* składa się z dwóch luźnych pasów żelaza, szrubowanych przesuwalnie w środku tak, że i użycie łat drewnianych całkowicie odpada, — a samo rusztowanie składa się z klamry i podłużnie układanych desek.

Płyty betonowe między dźwigarami stanowią wprawdzie najprostszą, ale w związku z znacznym gatunkowym ciężarem betonu i najdroższą formę stropów żelaznobetonowych, które i do znaczniejszych rozpiętości nadają się łatwo bez dźwigarów, dlatego praktyczne rusztowanie bez podpór dla takich właśnie stropów posiada pierwszorzędne znaczenie.

Leschinsky zwrócił po raz pierwszy powszechną uwagę na okoliczność, że jeżeli ładugi obciążonego płytą szalunku spoczywają na stropie najbliższego piętra, często już wyszalowanym a kurczą się i osadzają w innym tempie, niż ściany, wtedy powstaje pewna różnica w poziomie odsadki i stropu o bardzo niebezpiecznych skutkach.

Toteż w niektórych bardzo poważnych systemach (*Melan, Leschinsky, Pohlmann, Franke i i.*) zamurowuje się najpierw wkładki żelazne o bardzo silnych przekrojach, na nich się buduje rusztowanie murarskie, i zawieszają szalunek, przyczem roboty koło stropu dadzą się rozpocząć równocześnie we wszystkich piętrach budynku a wykonaniem nie wywołuje się wspomnianych poprzednio a bardzo niekorzystnych naprężeń.

W tych wszystkich konstrukcyach liczą się ich wynalazcy mniej z owem niebezpieczeństwem zarysowania się stropu, któremu tak ważne znaczenie przypisuje *Leschinsky*, a więcej z tą okolicznością, że ładugi drewniane dadzą się do szalowań użyć tylko 5 razy najwyżej, często ścinane tylko mozolnie dostosować do poziomu powały, w końcu zaś jedynie z zachowaniem krańcowej ostrożności usunąć; wszystkie te braki usuwa stalowy słup *Sommerra*.

Słup *Sommerra* składa się z 2 rur stalowych, w ten sposób razem złożonych, że ru-

ra środkowa da się szrubką na rurze zewnętrznej umieszczoną w dowolnej wysokości przymocować, ma dalej u dołu silną podstawę, używa się więc zamiast ładug drewnianych z wielkim powodzeniem, jest od nich nieskończenie trwalszy, daje się rozstawić, i co ważne zachowuje wszystkie zasady starej metody rusztowań.

Odmienne zastąpił słupy drewniane Lorenz; jego żelazna ładuga (t. zw. Universal-Rüster) składa się z silnej sztaby żelaznej o dwóch płytach, gęsto siekanych, z których jedna spoczywa na murze, druga zaś nosi na klinie łąty rusztowań, tak, że nie używając drewnianych podpór, oszczędzić można wiele na rusztowaniu — przy różnych gwarancjach bezpieczeństwa, ponieważ dokonane próby i praktyczne doświadczenia nie wykazały nawet przy znacznych obciążeniach żadnych zniekształceń w ładugach.

Wszystkie te wynalazki przyspieszają tempo wykonania stropów masywnych i obniżają znacznie koszt drogiego rusztowań, które dotychczas stanowią bardzo znaczną pozycję każdej budowy, oznaczają więc zarówno ze względów technicznych, jak i gospodarczych poważny postęp w metodzie wykonania płyt żelazno-betonowych.

Wynalazki urzędników.

(b) Współczesny ustrój przemysłowy zamienił urzędy patentowe w prawdziwe giełdy wynalazków, wydatnie pomnożył ich liczbę, w wieku newrozy znalazł nawet w swojej służbie setki wynajdujących ciągle maniaków, ale równocześnie przeniósł kuźnicę wielkich pomysłów i nowych ulepszeń z tajemniczych laboratoriów w wir codziennej praktyki, zastąpił więc uczonego eksperymentatora w wielu wypadkach najemnym pracownikiem przemysłu.

Wiele, często głośnych sporów wysuwa w takim stanie rzeczy pytanie, czy wynalazki urzędników przedsiębiorstwa stanowią własność wynalazców, czy też pracodawców i jakie czynniki określają dla obu stron prawa własności do takich patentów, które jako przedmiot swobodnego obrotu handlowego tylko in puveto autorstwa od osoby nie dadzą się odłączyć. Układy, w których się spienięża lub dobrowolnie odstępuje autorstwo, są niemoralne, a tem samem nieważne, mogą one tylko regulować sprawę eksploatacji.

Dr. Paweł Katz, znany specjalista w dziedzinie ustawodawstwa patentowego omawia w długim elaboracie istniejące zwyczaje prawne i sądzi, że najłatwiej zapobiega późniejszym zatargom wyraźna klauzura, kontraktów urzędniczych, która już wprowadzona gdzieś niedługo, brzmi najczęściej, że dochody z wynalazków urzędnika, ogłoszonych w czasie służby przypadają pracodawcy, każde bowiem techniczne ulepszenie produkcji stanowi dla fabrykanta nowe ułatwienie dla zbytu jego towarów, tak, że układ służbowy nakłada na urzędnika obowiązek w tym kierunku dołożyć swych starań — bez szczególnego polecenia lub nagrody.

Sądy zgadzają się najczęściej na to rozumowanie i konkluzję, o ileby ogłoszenie wynalazku, zrobionego przez urzędnika, a zdobyte dzięki doświadczeniom w zakładzie pracodawcy przyniosło ostatniemu poważną szkodę, pozwalają jednak urzędnikom na samodzielne ogłoszenie patentu wtedy, jeżeli przedmiot takiego patentu przekracza sferę zswodowych interesów pracodawcy, — albo w granicach pracy zawodowej nie ma bezpośredniego związku z ruchem fabrycznym w danym zakładzie.

Ustawodawstwo austriackie poleca także i w każdym innym wypadku uwzględnić w odpowiedni sposób interesa urzędników i dopuszcza ich do udziału w zysku z takich wynalazków, o tyle ważnych, że one stanowią mogą broń w walce konkurencyjnej.

A. B.

Materyały do słownictwa technicznego.

Redakcyja „Architekta“ rozesłała czytelnikom zeszyt 1 zawierający spis wyrazów z budownictwa, przeznaczonych do II tomu „Technika“ z prośbą do czytelników, by zechcieli wyrazić opinię o proponowanych wyrazach przez warszawski komitet redakcyjny „Technika“.

Zeszyt ten zawiera następujące wyrazy, które nas bliżej obchodzić mogą:

Posada — fundament

posadowić — fundamentować

płyta posadowa — płyta fundamentowa

stok — szkarpa

lej do betonu — Betontrichter

pułdo do betonu — Betonkasten

czerparka ziemna, pogłębiarka — Bagger

Zaprawa — Mörtel

zaprawa wapienna

zaprawa — cementowa

zaprawa — półcementowa lub cementowo-wapienna
 zaprawa — gipsowa
 wyprawa — tynk
 trocinowiec — ksylolit
 cementowiec — Zement Kunststein
 betonowiec — Beton Kunststein
 warstwiec — Holzzement (w którym nie ma ani drzewa ani cementu, lecz warstwy papieru).
 smolowiec — Dachpappe
 surówka — cegła niepalona — Formling, Lehmpatz
 Hala maszyn — Maschinenhaus
 piecownia — Ofenhaus
 kotłownia — Keselhaus
 kotłownia — fabryka kotłów, Kesselschmiede
 strzechówka — Dachówka
 karpiołka — Biberschwanz
 wpustówka — Falziegel
 esówka — strzechówka holenderska
 Krawędziówka — Gratziegel
 hultajówka — Kehlziegel
 korytówka — Breitziegel
 łupkówka — strzechówka łupkowa
 blachówka — strzechówka z blachy
 łupczak — gwóźdź do łupkówek
 deszczak — gwóźdź do desek, Bretnagel
 Łaciak — Latnagel
 Szkło zamglone — zamiast matowe
 lepieniec wapienny — Kalk-Sand-Pisé
 przegaszenie wapna — Todlösen ersaufen des Kalkes zamiast dotychczasowego „przeziębienie“
 przepalić wapno — Todbrennen des Kalkes
 zaprawiarka — Mörtelmaschine
 betoniarka, albo mieszanka do betonu — Beton mischmaschine
 wapno martwieje — Der Kalk stirbt ab
 wapno staje się odstalem — Der Kalk gesteht
 narastanie wapna — gedeihen des Kalkes
 wapno chude, tłuste Mager, Fett-Kalk
 wapno gotowane — eigensumpfer Kalk
 tłuste ciasto wapienne Spek Kalk
 ciasto wapienne — Kalkbrei

Słownictwo to posiada ogromne braki w zakresie przemysłu cementowego i betonowego, nazwy zaś zawarte w słowniczku nie zawsze są właściwe.

W słownictwie należy przede wszystkim wprowadzić różnicę między zaprawą „betonową lub cementową“ a „beton“. Beton sporządzamy z zaprawy betonowej.

Jeżeli zaprawa betonowa już zostaje ujęta w jakąś formę n. p. rury, gżemsa, krawężnika, lub bloku, natenczas nazwiemy ją już betonem. Beton jest zaprawą betonową już ujętą w jakąś formę bez względu na to czy już stwardniał czy nie.

Co do wyrazu „zaprawa cementowa“ to należy rozróżnić:

zaprawa cementowa murarska i zaprawa cementowa betoniarska.

Zaprawa cementowa murarska bywa przyrządzana ze znacznym nadmiarem wody, zaś zaprawa cementowa betoniarska i zaprawa betonowa przygotowuje się z mniejszą ilością wody i zależnie od ilości wody może być:

Zaprawa cementowa betoniarska lub betonowa sucha (Trockenbeton) sporządzana bywa bez wody n. p. dla robót we wodzie.

Zaprawa cementowa betoniarska lub betonowa półmokra (Erdfeucht), (zaprawa przeznaczona do ubijania). Zaprawa taka, jest wilgotna o tyle, że zgnieciona w ręce nie chwyta się ręki i przybiera formę t. j. odciskają się na niej palce, ale zaprawa rozpada się łątowo po otwarciu ręki.

Zaprawa cementowa betoniarska lub betonowa mokra (Feuchtbeton). Zaprawa ściśnięta w ręce wala rękę, przybiera formę, odciskują się na niej palce, po otwarciu ręki nie rozpada się. Zaprawy tej używamy do betonowania w miejscach bardzo suchych, w miejscach łątowo odcinających wodę, lub wreszcie przy konstrukcjach żelazno-betonowych.

Zaprawa cementowa betoniarska od zaprawy betonowej różni się tem, że pierwsza składa się z cementu i piasku, a druga prócz tych składników zawiera szuter tłuczony lub kopalniany, lub żwir rzeczny lub kopalniany.

Uwzględniając te różnice wprowadzimy pewne zmiany i tak:

Lej do zaprawy betonowej, zamiast lej do betonu.

Pudło do zaprawy betonowej, zamiast pudło do betonu.

Zaprawa cementowo-wapienna a nie półcementowa, bo nie zawsze zachowujemy przy mieszanii stosunek 1:1.

Między strzechówkami należy umieścić, cementówką zamiast — dzisiejszej — dachówka cementowa.

Rozmulić cement — Ersaufen des Zementes

Przepalić cement — Todbrennen des Zementes

Mieszarka do betonu — Betonmischmaschine „betoniarka“ należy pozostawić jako nazwę dla maszyny do betonowania t. j. do ubijania betonu.

Dodać

Zmorzona — lub umorzona — zaprawa betonowa lub cementowa — Angerührter Zementmörtel:

(Gdy zaprawa cementowa znacznie już wiązała i wtedy zostanie zamieszana, traci siłę do dalszego twardnienia czyli wiązania i zaprawę tę nazywamy umorzoną lub zmorzoną).

Narastanie wapna — Gedeihen des Kalkes można chyba lepiej zastąpić wyrażeniem „wydajność wapna“ zamiast „tłuste ciasto wapienne“ „tłusta zaroba wapienna“, „zaroba wapienna“.

Speck-Kalk nie znaczy tłuste ciasto wapienne. Znany minerał Speckstein czyli słońiniec, co do składu chemicznego jest to krzemian magnezu, który posiada sobie właściwy wygląd i przełom. Speck-Kalk

będzie zatem wapnem przypominającym słońcie z wyglądu, zostało wypalone z wapienia niekrystalicznego, ani muszlowego, ani ziarnistego, lecz litego, mającego przełom gładki muszlowy.

Speckkalk można by nazwać wapnem słońcowatym. Wapno martwieje t. z. że twardnieje i jeśli to ma mieć znaczenie to można powiedzieć wapno martwieje. Wapno bowiem, które stwardniało czyli związało, albo skamieniało podobne jest do martwicy.

Wreszcie należy dodać do słowniczka:

Cement wiąże — zamiast twardnieje

Zaroba cementowa — Zementbrei

Portland — cement należy używać zamiast cementu portlandzkiego, nasuwa przypuszczenie, iż cement ten pochodzi z jakiejś Portlandy, analogicznie jak cement niemiecki lub angielski lub węgierski, tymczasem Portland znaczy podobny do kamienia zwanego „Portland“.

Cement rzymski — Romanzement

Cement stały objętościowo — Volumenbeständigkeit des Zementes

Pęczak-cement pęczniejący — Zementreiber

Próba suszona — Zementdarprobe

Próba gotowana — Zementkochprobe

Ciałka cementowe — Zementkuchen

Szczeliny z pęcznicznia — Treibrisse

Szczeliny z wyschnięcia — Schwindrisse

Miałość — Feinheit der Mahlung

Mlewo — Mahlgut

Wytrzymałość na zgniecenie — Druckfestigkeit

Wytrzymałość na rozzerwanie — Zugfestigkeit

Ciałka próbne — Zementprobekörper

Zaprawa cementowo-wapienna — Verlängerterzementmörtel

Czas potrzebny dla wiązania — Abbindezeit des Zementes

Pęczak wapienny — Kalktreiber

Pęczak gipsowy — Gypstreiber

Niedopał — Schwachbrand

Kamień cementowy — Zementklinker

Wypalacz cementu — Zementbrenner

Cementarnia — Zementfabrik

Piec cemenciarski — Zementofen

(Piec szklarski, piec ceglarski, piec kaflarski, ale nie cementowy gdyż nie jest budowany z cementu jak katłowy z kaflami)

Młyn cemenciarski — Zementmühle

Fabryka form betoniarskich — Betonformenfabrik

W słowniku należy wprowadzić przy niemieckich wyrazach nową pisownię t. j. Zement należy pisać przez Z a nie przez C.

J. L.

Ruch budowlany w kraju.

W Chodorowie rozpisano rozprawę ofertową na budowę gmachu mieszczącego: sąd, areszta i urząd podatkowy. Suma kosztorysowa wynosi około 180.000 kor.

Gmina Borzęcin w powiecie brzeskim przystąpi do budowy piętrowej szkoły. Plany przejrzeć można w Starostwie w Brzesku. Wysokość sumy kosztorysowej w komunikacie urzędowym nie wymieniona.

W Nowym Sączu zamierza zarząd stacyi rozszerzyć rampę kolejową obok przystanku osobowego kosztem 3000 koron.

Kronika.

Tarnopol. Powiat tarnopolski nie zaskoczyła ustawa o kryciu dachów ogniotrwałym materiałem. Posiada on dwie powiatowe fabryki dachówek cementowych w Słupkach i Sereńcach, każda z nich produkuje po 3000 dachówek dziennie. Również za inicjatywę wydziału powiatowego założono w powiecie około 30 małych fabryczek takiejż dachówki, pod nadzorem rady powiatowej zostających.

Ludność chętnie używa materiału ogniotrwałego do krycia budynków mieszkalnych i gospodarskich. Są wsie, które w znacznej części już są kryte tym materiałem, szczególnie dzieje się to tam, gdzie pożar zniszczył większy kompleks budynków. Włościanie mają kredyt nawet niekiedy i dwuletni w fabrykach powiatowych, również często w użyciu jest spłata ratalna.

Wiedeński „Bankverein“ zakupił obie fabryki papieru „Braci Fiałkowskich“ w Białej i Bielsku, zaś zarząd fabryki przetworów drzewnych w Czarnicach powierzył firmie Leykum i Josefstal, która wkrótce przystąpi do jego rekonstrukcyi.

Krakowski ruch budowlany ożywi się wkrótce budową wielkiego szpitala garnizonowego. Licytacja na przedsiębiorstwo tej budowy odbyła się 15. b. m., ostateczne zaś rozdanie robót ma nastąpić już w pierwszych dniach września b. r.

Kolej Strzyżów-Sanok. Ministerstwo kolei udzieliło p. inż. Wereszczyńskiemu w Kro-

śnie zezwolenia na podjęcie przedwstępnych robót technicznych, do kolei lokalnej ze Strzyżowa przez Brzozów do Sanoka, względnie Dąbrówki.

Ministerstwo kolei żelaznych udzieliło pp. Mieczysławowi Mniskowskiemu w Wiedniu i Florjanowi Kozłowskiemu w Lipie pozwolenia na przeprowadzenie technicznych robót wstępnych dla kolei lokalnej, z Krasieczyna przez Dubiecko-Dynów do stacji Utucz na linii Przemysł-Bircza-Sanok.

W Gmunden urządza Ludwik Hatschek, fabrykant cementu nową fabrykę cementu portlandzkiego z roczną produkcją 180.000 beczek.³

Stała delegacja inżynierów austriackich postanowiła zwołać zjazd do Wiednia w czasie od 10—15 grudnia b. r. Obrady toczyć się będą także i nad ustanowieniem autorytetywnych izb inżynierskich.

(b) **Wobec licznych zapytań**, gdzie już zbudowano zbiorniki na ropę z ubijanego betonu, dowiadujemy się, że rezerwoary takie od kilkunastu lat posiadają rafinerie w Florisdorfie, zakład Gartenbergów w Schodnicy, destylarnia hr. Potockiego w Trzebini i zakłady chemiczne w Dąbiu-Piaski.

Urządzenie kolejkowe do fabryki hr. Lanckorońskiego w Komarnie, o budowie której wspomnieliśmy w N-rze 14-m, otrzymała firma Orenstein i Koppel we Lwowie.

Czyszczenie kotłów. Do czyszczenia kotła z osadu należy go wypróżnić dopiero po zupełnym wystygnięciu obmurowania, co zajmuje dużo czasu; szkodliwe zaś jest bardzo (w celu przyspieszenia roboty) wypróżnianie kotła wtedy, gdy jest jeszcze pod ciśnieniem w nim znajdującej się pary. Chcąc więc tą czynność dokonać prędko i nie narażać się na uszkodzenia, po wyrzuceniu ognia z pieca kocioł napełnia się możliwie wysoko wodą, spuszcza się ją następnie na wysokość normalną, pokazaną na szkiełku i w ciągu 13 godzin pozostawia do wystygnięcia; woda zaś wtedy dopiero spuszczone, łatwo osad za sobą pociągnie. Sadze, będące złym przewodnikiem ciepła często także usuwać należy.

Nadesłane cenniki.

Cennik wyrobów cegielni hr. A. Potockiego w Krzeszowicach za lipiec 1907. Cennik obejmuje: a) wyroby ogniotrwałe: cegły nor-

malne, kliny norm. dla dowolnego promienia, cegły dowolnych kształtów, rury czeluściowe, płyty piekarskie, glina i zaprawa ogniotrwała; b) wyroby z gliny zwyczajne, i cegła zwykła, kościelna, płyty piecowej rury drenowe.

Cennik podaje nadto pewne fachowe uwagi o tych materiałach, które obejmuje i o ich użyciu.

==== Już rozpoczęte ====

WPISY

na

krajowe Kursa dla przemysłu kieramicznego
w Podgórzu

potrwają do dnia 30. września.

Zgłoszenia ustne i pisemne przyjmuje dyrektor Zakładu, również udziela wszelkich informacji.

Dyplomow. Inżynier

z długoletniem doświadczeniem wykonuje obliczenia statyczne wszelkich konstrukcji żelaznobetonowych.

Łaskawe zgłoszenia: Kraków, J. R.
za kwitem inseratowym.

Zarząd fabryki dachówek we Lwowie

o ul. Janowska 108, poszukuje zaraz o

POMOCNIKA PALACZA

do kręgowego pieca;

dobrego DOZORCY DO SUSZARNI.

3. 3.

TECHNIK

energiczny, wykształcony, zdolny administrator i budowniczy, kierownik większej fabryki dachówek w Królestwie polskiem poszukuje posady.

Wiadomość pod: C. Technik w Administracji

PALACZA młodszego

jako pomocnika, obznajomionego dokładnie z wypałem dachówek w piecu kręgowym, **poszukuje się zaraz.**

Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw należy nadsyłać do fabryki dachówek H. Śliwińskiego i Ski w Rzeszowie.

Fachowiec ceglarski teoretycznie i praktycznie

wykształcony, obznajomiony dokładnie z fabrykacją wszelkiego rodzaju dachówek, cegieł i t. p. wyrobów **poszukuje posady.** Chlubne świadectwa.

Łaskawe zgłoszenia uprasza się pod J. C. do Administracji „Przeglądu“.

O kolejkach wążkotorowych dla cegieł

wydaną została broszurka

nakładem firmy

ROESSEMANN i KÜHNEMANN

oddział kolei wążkotorowych

we Lwowie,

którą biuro generalnego reprezentanta Juliusza Weissa, we Lwowie, ul. Kopernika 1. 26, tel. 627. wszystkim interesantom ceramicznym

zupełnie bezpłatnie rozsyła.

O zgłoszenia uprasza się pod powyższym adresem.

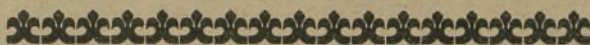
CERAMIK

gruntownie obeznany z fabrykacją cegły i wyrobów ogniotrwałych szamotowych i dinasowych do najwyższych temperatur przeznaczonych, fabrykacją cegły licowej, terakotowych ornamentów budowlanych, dachówek, kafli berlińskich i majolikowych, fabrykacją glazur wszelkiego gatunku, budową pieców własnego systemu pierścieniowych, peryodycznych, muflowych przeznaczonych do wypalania powyższych towarów, jak również dokładnie obeznany z samem wypalaniem tychże wyrobów w piecach rusztowych, pierścieniowych i gazowych, budową parowych fabryk ceramicznych i wszelkimi urządzeniami fabrycznymi, robotami wiertniczymi etc., mający kilkunastoletnią praktykę w pierwszorzędnym ceramicznym fabrykach zagranicznych i krajowych, z których parę sam budował i na stanowisku dyrektora fabryki takowemi zarządzał **poszukuje** w Królestwie Polskiem, Rosyi, Austrii lub innym państwie **miejsca**

DYREKTORA TECHNICZNEGO

do samodzielnego zarządu fabryki ogniotrwałych lub wyżej wymienionych wyrobów. Poszukujący włada językami: polskim, niemieckim i rosyjskim, może przedstawić kilkanaście znakomych świadectw z pierwszorzędnym zagranicznym i krajowym fabryk i powołać się na bardzo ważne referencye.

Łaskawe oferty proszę składać pod „Dyrektor“ Z. P.“ do Redakcyi Przegl. Cer.

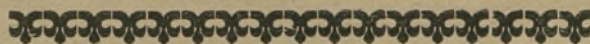

Glazury do cegieł w różnych kolorach, gotowe do użytku.

Engoba jasno i ciemno czerwona, nadająca jednobarwny kolor dachówkom.

Paryski Gips modelowy nadzwyczaj twardy. Dostarcza od 1889 r. jako specjalność

L. Rabinowicz, Köln a. Rhein

Zamawiać w Redakcyi „Przeglądu Ceram.“:

KERL Bruno, bearb. Cramer u. Hecht: *Handbuch der gesammten Thonwaaren Industrie.* III. wyd. 1888 str. nieopr. k. 54. opr. k. 58.

LESKI: Głina i wyroby z niej. — 60 hal.

Roczniki „Przeglądu ceramicznego“ względnie „Przewodnika dla ceglarzy“.

I. rocznik 10 kor.; II. rocz. 4 kor.; III—VI po 6 kor.

Cegielnia Parowa

spadkobierców ś. p.

Franc. Górniaka w Sibicy, p. Cieszyn.

Poleca Szan. P. T. Publiczności wyroby własne, jako to: cegłę murową (maszynową i ręczną), cegłę brukową (dlażkówkę), cegłę kanałową, cegłę żłobową, cegłę studzienną, cegłę kominową, dachówkę żłobkowaną (falcowaną), rurki do osuszania gruntów (drenowania) i t. d.

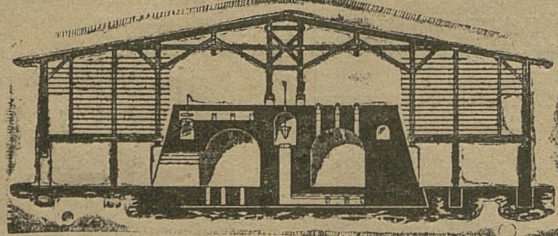
August Dannenberg

BIURO TECHNICZNE DLA BUDOWY CEGIEŁN

Tow. z ogr. por. **w Görlitz.** Telefon Nr. 13.

Zastępca na Węgry: **Kende & Krishaber, Budapeszt.**

Rok za-
łożenia 1867.

Liczne
odznaczenia

SPECYALNOŚĆ:

Projektowanie i budowa: cegielń, pieców pierścieniowych i pieców dla wapienników, według własnego i najlepszego systemu.

Kominy fabryczne i obmurowania kotłów,

Najkorzystniejsze polecenia. Prospekty darmo i opłatnie.